

Мінрегіон України
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
„УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ І ПРОЕКТНИЙ ІНСТИТУТ
ЦИВІЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА „УКРНДПЦИВІЛЬБУД”

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛАН
М. ДУНАЇВЦІ
ДУНАЄВЕЦЬКОГО РАЙОНУ
ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

РОЗДІЛ
«ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО
СЕРЕДОВИЩА»
(ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ)

19113

Т.в.о.директора

Р.В.Старинець

В.о. керівника відділу
НМЗТІ та ВГС

І.І. Бегаль

Київ–2019

Інв. № ориг.	
Підпис і дата	
Зам. інв. №	

ЗМІСТ ЗВІТУ

Обсяг досліджень та методологія CEO	4
1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування	4
2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	10
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	18
4. Екологічні проблеми, у тому числі ризику впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	19
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування	21
6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	22
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування	33
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)	34
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	35
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)	35
11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію	35

ВСТУП: ОБСЯГ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА МЕТОДОЛОГІЯ СЕО

З 12 жовтня 2018 року в Україні введено в дію Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку», який визначає необхідність здійснення процедури стратегічної екологічної оцінки для документів державного планування у встановленому законодавством порядку.

Стратегічна екологічна оцінка (далі – СЕО) – це інструмент стратегічного планування, направлений на включення екологічних пріоритетів в програми, плани, політики. Метою СЕО є забезпечення високого рівня захисту навколишнього середовища та сприяння інтеграції екологічних міркувань у підготовку планів з метою просування сталого розвитку. Це системний інструмент оцінки, який підтримує та інформує про процес прийняття рішень.

Комплекс екологоорієнтованих засобів щодо захисту навколишнього середовища охоплює заходи, спрямовані на охорону і раціональне використання природних ресурсів, і заходи, які забезпечують нормативні санітарно-гігієнічні параметри середовища міських і сільських поселень.

Містобудівні заходи забезпечують охорону природного середовища за рахунок раціонального функціонального зонування території, створення санітарно-захисних зон, визначення територій природо-заповідного фонду, забезпечення екологічного балансу природно-ландшафтних та урбанізованих територій.

Основні принципи екологічного захисту навколишнього середовища такі:

- збереження та раціональне використання цінних природних ресурсів;
- дотримання нормативів гранично допустимих рівнів екологічного навантаження на природне середовище та санітарних нормативів в місцях забудови;
- виділення природно-заповідних, ландшафтних, курортно-рекреаційних, історико-культурних зон з відповідним режимом їх охорони;
- встановлення санітарно-захисних зон для охорони водойм, джерел водопостачання і мінеральних вод.

Просторовий аналіз і оцінювання компонентів природи та наслідків впливу на них здійснене за допомогою геоінформаційних технологій.

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Зміст та основні цілі документа

Містобудівна документація «м. Дунаївці Хмельницької області. Коригування проекту внесення змін до генерального плану відповідно до розробленого історико-архітектурного опорного плану» виконана ДП «Український державний науково-дослідний інститут проектування міст «Діпромiсто» імені Ю.М. Білоконя» відповідно до договору №550-01-2018 від 18.07.2018 р., укладеного з Дунаєвецькою міською радою та Рішення сесії Дунаєвецької міської ради від 30.05.2018 р. №3-36/2018р. м. Дунаївці відноситься до історичних міст України (згідно постанови КМУ від 26 липня 2001 р. N 878) у місті має бути розроблений історико-архітектурний опорний план, який на той час був відсутній. Після розробки «історико-архітектурного опорного плану» м. Дунаївці та затвердження його Мінкультури України і виникла необхідність коригування проекту внесення змін до генплану.

У проекті внесення змін до генерального плану міста передбачається:

- зонування території;
- диференціація вулично-дорожньої мережі по її призначенню та коригування транспортних потоків, що проходять через центральну частину міста;
- пропозиції що до організації системи обслуговування;
- інженерна підготовка та благоустрій території;
- заходи по охороні навколишнього середовища;
- зміни цільового призначення виробничих об'єктів.

З метою раціонального використання території і створення сприятливих умов для проживання, проектом передбачається організація таких функціональних зон міста:

- сельбищна зона;
- загальноміського центру;
- рекреаційна зона та спорту;
- промислова;
- зовнішнього транспорту.

Розвиток сельбищної зони передбачається за рахунок впорядкування та раціонального використання існуючих міських територій, що знаходяться в північній частині та південно-західніше від центральної частини міста. Основні території розміщення нового садибного будівництва передбачаються у північному, південно-східному та південно-західному напрямках.

Зона загальноміського центру розглядається проектом як поліфункціональна планувальна структура і містить у собі елементи історичного ядра (з пам'ятками архітектури), зону адміністративних закладів, торгово-комерційних установ, банків, закладів установ та підприємств обслуговування, рекреаційної зони (організації пішохідної вулиці із сквером), а також житлової забудови.

Проектними рішеннями передбачені основні заходи щодо поліпшення організації і функціонування загальноміського центру:

- диференціація руху транспорту і пішоходів з виділенням зон вільних від транспорту;
- озеленення внутрішньо-квартальних територій.

На далеку перспективу (поза розрахунковим строком) пропонується розвивати центральну частину, проводити реконструкцію застарілого житла вздовж вулиці Шевченка та вул. Красінських (до 3-5 поверхів з мансардами).

Рекреаційна зона та спорту формується західніше центру біля річки, а також невеликими скверами по вул. Красінських, Шевченка та Київській.

На перспективу на місці старих кладовищ (що знаходяться в житловій забудові) пропонується організація меморіальних скверів. Спортивне ядро розташоване в центральній частині по вул. МТС. Згідно рішень проекту загальноміська зона відпочинку формується західніше центру міста уздовж р. Тернава, водоймищах та лісових насадженнях на території 26,2 га. Окрім того в проектних житлових районах запроектовані зелені насадження загального користування, які становитимуть єдину зелену зону міста по всій долині річки та струмка. Пляж розташований на водоймищі за межами міста з територією 0,25 га

Промислові та комунально-складські території в основному зосереджені в північній частині міста по вул. Шевченка, по вул. Ф. Лендера (східніше та західніше вул. Шевченка а також серед житлової забудови без дотримання санітарних зон. Проектом пропонується зміна цільового використання територій (перепрофілювання) ливарно-механічного, ремонтно-механічного, цегельного та недобудованого маслоробного комплексу (вул.

1	2	3	4	5	6	7	8
Оперативна ціль 1.6. Розвиток туристичного потенціалу та креативної індустрії	(+)	(+)	(0)	(+)	(+)	(+)	(+)
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. ЗРОСТАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА СМАРТ-СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ							
Оперативна ціль 2.1. Збільшення доданої вартості промислової продукції в секторах смарт-спеціалізації	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
Оперативна ціль 2.2. Активізація інноваційної діяльності	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3. РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
Оперативна ціль 3.1. Вдосконалення системи підготовки кадрів для регіонального ринку праці	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
Оперативна ціль 3.2. Підвищення рівня залучення мешканців у процеси регіонального та місцевого розвитку	(0)	(+)	(0)	(+)	(0)	(0)	(+)
Оперативна ціль 3.3. Удосконалення управління регіональним розвитком	(0)	(0)	(0)	(+)	(0)	(0)	(0)

1	2	3	4	5	6	7	8
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 4. ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ДОВКІЛЛЯ	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
Оперативна ціль 4.1. Якісна система надання освітніх послуг	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
Оперативна ціль 4.2. Покращання демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя людини	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)
Оперативна ціль 4.3. Розвиток культурних послуг	(+)	(0)	(+)	(+)	(0)	(+)	(0)
Оперативна ціль 4.4. Розвиток житлово-комунальної інфраструктури	(+)	(+)	(0)	(+)	(+)	(+)	(+)
Оперативна ціль 4.5. Екологічна безпека та збереження довкілля	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)

Аналіз відповідності змісту та основних цілей Генерального плану м. Дунаївці змісту Схеми планування Хмельницької області наведено в таблиці 3.

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ	
МЕЖИ	
	ОБЛАСТІ
	АДМІНРАЙОНІВ
	НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ
	МЕЖА НАЦІОНАЛЬНОГО ПАРКУ ТРОДІЛЬСЬКОЇ ТОВТРИ
ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ТЕРИТОРІЇ	
	МІСТА
	СЕЛІЩА МІСЬКОГО ТИПУ
	СЕЛА
	ЖИТЛОВА ЗАБУДОВА
	ПРОМИСЛОВІ ПІДПРИЄМСТВА
	ЛІСИ
	ОБ'ЄКТИ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ
	РІЧКИ ТА ВОДОЙМИЩА
ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПЛАВУВАЛЬНІ ЕЛЕМЕНТИ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ	
	ЗОНИ УРБАНІЗАЦІЇ
	ЗОНИ ПЕРЕВАЖНОГО СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИКОРИСТАННЯ
	ЗОНИ ВПЛИВУ
	РЕКРЕАЦІЙНІ ЗОНИ
	ТЕРИТОРІЇ РЕКРЕАЦІЙНИХ ЗАКЛАДІВ
	ТЕРИТОРІЇ ОЗДОРОВЧИХ ЗАКЛАДІВ
ТЕРИТОРІЇ	
	ЛУКОВОЇ РОСЛИНОСТІ
	ЧАГАРНИКІВ
	САДІВ
	СКЕРЕТУ
ІНЖЕНЕРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	
	ТЕПЛОВІ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ (ТЕС, ТЕЦ)
	ГІДРОЕЛЕКТРИЧНІ СТАНЦІЇ (ГЕС, мали-ГЕС)
	СОЛЯНІ (ФОТОВОЛЬТАЙНІ) СТАНЦІЇ
	АТОМНІ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ (АЕС)
	ЕЛЕКТРОПІДСТАНЦІЇ НАПРУГОЮ 330кВ
	ЕЛЕКТРОПІДСТАНЦІЇ НАПРУГОЮ 110кВ
	ЛІНІЇ ЕЛЕКТРОПЕРЕДАЧІ 750кВ
	ЛІНІЇ ЕЛЕКТРОПЕРЕДАЧІ 330кВ
	ЛІНІЇ ЕЛЕКТРОПЕРЕДАЧІ 110кВ
	КОМПРЕСОРНА СТАНЦІЯ (КС)
	ГАЗОРОЗПОДІЛЬНА СТАНЦІЯ (ГРС)
	МАГІСТРАЛЬНИЙ ГАЗОПРОВІД
	НАФТОПРОВІД
	ПРОДУКТОВІД
	ТЕРМІНАЛИ З РЕЗЕРВУВАРИМ ПАРКОМ НАФТОПРОДУКТІВ
	ПУНКТИ НАЛОНЧЕННЯ АВТОМОБІЛЬНИХ ЦИСТЕРН НАФТОПРОДУКТАМИ
	ПІДПРИЄМСТВО ПРОМИСЛОВОЇ ПЕРЕРОБИ ТІВ
ЦЕНТРИ СИСТЕМ РОЗСЕЛЕННЯ	
	МІЖРАЙОННЕ
	РАЙОННЕ
ТРАНСПОРТНІ КОРИДОРИ	
	АВТОМОБІЛЬНІ
	ЗАЛІЗНИЧНІ
АВТОМОБІЛЬНІ ДОРОГИ ДЕРЖАВНОГО ЗНАЧЕННЯ	
	МІЖНАРОДНІ
	НАЦІОНАЛЬНІ
	РЕГІОНАЛЬНІ
АВТОМОБІЛЬНІ ДОРОГИ МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ	
	ТЕРИТОРІАЛЬНІ
	МАГІСТРАЛЬНІ ВУЛИЦІ
ЗАЛІЗНИЧНІ ЛІНІЇ	
	ОДНОКОЛІЙНІ
	ДВОКОЛІЙНІ
	ЗАЛІЗНИЧНІ СТАНЦІЇ
	ЕЛЕКТРИФІКАЦІЯ
ОБ'ЄКТИ ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ	
	АВТОСТАНЦІЇ
	ШЛЯХОПРОВІДИ
	ТРАНСПОРТНІ РОЗВ'ЯЗКИ В РІЗНИХ РІВНЯХ
	АЕРОПОРТ
	АЕРОДРОМ ДЛЯ МАЛОЇ АВІАЦІЇ
	ГЕЛІКОПТЕРНИЙ МАЙДАНЧИК
	ПУНКТИ АВТОСЕРВІСУ
	АВТОСТОЯНКИ ДЛЯ ВАНТАЖНОГО ТРАНСПОРТУ
	ТРАНСПОРТНО-СКЛАДСЬКИЙ КОМПЛЕКС
РЕКРЕАЦІЙНО-ОЗДОРОВЧИ ОБ'ЄКТИ	
	ОЗДОРОВЧИ ЗАКЛАДИ
	ПАНСІОНАТИ
	БАЗИ ВІДПОЧИНКУ
	ДИТЯЧІ ТАБОРИ
	РОДОВИЩА БАЛЬНЕОЛОГІЧНИХ МІНЕРАЛЬНИХ ВОД
	РОДОВИЩА СТОЛОВИХ МІНЕРАЛЬНИХ ВОД

Рисунок 1.1. Схема планування Хмельницької області (фрагмент)

Цілі Схеми планування Хмельницької області (за проектним планом)	Зміст і цілі Генерального плану						
	організація функціональних зон міста (зонування)	інженерна підготовка та благоустрій території	заходи по охороні навколишнього середовища	поліпшення організації і функціонування загальноміського центру	диференціація руху транспорту і пішоходів	озеленення внутрішньо-квартальних територій	зміна цільового використання промислових та комунально-складських територій
Розвиток зони урбанізації	(+)	(+)	(+)	(+)		(+)	(+)
Розвиток сельбищної території (житлової забудови)	(+)	(+)	(+)	(0)	(0)	(+)	(0)
Розвиток інженерно забезпечення (створення сонячних електростанцій, ЛЕП, електростанції)	(0)	(+)	(+)	(0)	(0)	(0)	(+)
Розвиток транспортної мережі	(0)	(0)	(+)		(+)	(0)	(0)

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Клімат та атмосферне повітря

Клімат помірно-континентальний. Його формування обумовлене впливом повітряних мас, що поступають з Атлантики. Для даної території характерні підвищена вологість, помірні температури та значна кількість атмосферних опадів.

Характеристика кліматичних умов, основних метеорологічних показників наведена за даними багаторічних спостережень по метеостанції "Нова Ушиця" (277 мБС):

Температура повітря:

- середньорічна + 7,3 °С;
- абсолютний мінімум – (-31 °С);
- абсолютний максимум + 37 °С.

Розрахункова температура:

- самої холодної п'ятиденки – (- 21 °С),
- зимова вентиляційна – (-9,2 °С).

Опалювальний період:

- середня температура – (-0,6 °С),
- період – 185 діб.

Тривалість безморозного періоду:

- середня 169 днів.

Глибина промерзання ґрунту:

- середня 52 см,
- максимальна 92 см.

Середньорічна відносна вологість повітря – 76 %.

Атмосферні опади:

- середньорічна кількість - 541 мм: в т. ч. теплий період – 408 мм; холодний – 133 мм,
- середньодобовий максимум 41 мм;
- спостережний максимум 86 мм (31.08.1927 р.).

Висота снігового покриву:

- середньодекадна 20 см;
- максимальна 53 см.

Кількість днів із стійким сніговим покривом – 82.

Домінуючі напрямки вітру та їх повторюваність:

- холодний період – ПдСх – 24,4%;
- теплий період – ПнЗх – 24,6%.

Особливі атмосферні явища (прояв днів/рік):

- тумани 48 днів;
- заметілі 10 днів;
- грози 32 день;
- град 2 дні.

Максимальна швидкість вітру (можлива):

- 20 м/с – кожний рік;
- 3-24 м/с – один раз в 5-10 років;
- 25-26 м/с – один раз в 15-20 років.

Таблиця 2.1

Повторюваність напрямків вітру й штилів, (%), МС Нова Ушиця” (277 мБС)

Період року	Пн	ПнС	Сх	ПдС	Пд	ПдЗ	Зх	ПнЗ	Штиль
Теплий період	16,0	7,7	6,7	16,0	10,2	5,0	13,7	24,6	16,1
Холодний період	10,0	6,2	6,8	24,4	13,8	5,6	13,0	20,2	11,6
Рік	13,5	7,1	6,7	19,5	11,7	5,3	13,4	22,7	14,2

За метеорологічними умовами місто відноситься до територій з підвищеним потенціалом забруднення атмосферного повітря та несприятливими умовами розсіювання промислових викидів (Районування України за потенціалом забруднення).

Стан атмосферного повітря міста залежить від обсягів забруднюючих речовин стаціонарних та пересувних джерел забруднення.

Викиди забруднюючих в атмосферне повітря по Дунаєвському району становили 5731,35 тони, у тому числі від стаціонарних джерел 2982,87 тон, а від пересувних – 2748,48 тон. У загальній кількості викидів Хмельницької області викиди Дунаєвського району складають по стаціонарних джерелах 3,7%, а по пересувних – 4,3%. Кількість викидів у розрахунку на 1 км² становить 2,5 тони. Обсяг викидів у розрахунку на душу населення сягає 46,8 кг.

Згідно листа Департаменту екології та природних ресурсів №02-19/929 від 01.12.2014р. та Дунаєвського міжрайонного управління Головного управління Держсанепідслужби у Хмельницькій області № 13-01/1047 від 26.12.2014р., до промислових підприємств, які здійснювали викиди забруднюючих речовин в межах міста, слід віднести ТОВ «Дунаєвський ливарно-механічний завод» (44,299 тон/рік), ТДВ «Дунаєвський маслозавод» (10,338 тон/рік), КП теплових мереж Дунаєвської міської ради (2,654 тон/рік), ТОВ «Центр Інноваційно-будівельних технологій», АТП 16839, ПП «АвтоГаз-Захід» та інші.

Основними шкідливими речовинами, які забруднюють атмосферне повітря, є азоту діоксид, вуглецю оксид, вуглецю діоксид, сірчистий ангідрид, формальдегід, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок, аміак, сірководень, неметанові леткі органічні сполуки, кислота оцтова, вініл хлористий, стирол, полістирол, озон, органічний та неорганічний пил з вмістом кремнію, залізо та його оксиди.

За даними лабораторного контролю на стаціонарних постах по контролю за станом атмосферного повітря відмічається перевищення гранично-допустимих концентрацій шкідливих речовин в 1,12 рази у межах санітарно-захисної зони ТОВ «Дунаєвського ливарно-механічного заводу».

Автотранспорт є основним джерелом забруднення міста, викиди складають основну частину обсягу від загальних викидів. Ці викиди забруднюючих речовин перш за все зумовлені збільшенням автотранспорту, погіршенням технічного стану автомобільного парку, незадовільною якістю палива, відставанням темпів розвитку вулично-шляхової мережі, труднощами щодо контролю великої кількості автотранспорту як джерела забруднення атмосфери (приватний транспорт, транзит).

Більшість з автомобілів, які їздять містом – віком понад 10 років з відпрацьованими моторесурсами, що є основними джерелами значних викидів вуглекислого газу, оксидів нітрогену та бенз(а)пиренів. Особливо високий вміст бенз(а)пирену та чадного газу у вихлопах спостерігається при використанні неякісних бензинів (з домішками інших сумішей).

Через високу вартість бензину багато автомобілів, мікроавтобусів та автобусів перейшли на альтернативне пальне-природний газ або пропан-бутанову суміш. Саме такі автомашини є джерелами викидів у повітря формальдегіду.

Найбільші транспортні потоки концентруються на головних транспортних магістралях, а саме вулиці: Шевченка, Дунайгородська, МТС, Суворова, Б.Хмельницького, Ярова, Київська, 1-го Травня, Могилівська, Горького, Громадська, Партизанська та побудований перший етап західної об'їзної дороги.

Майже усі вулиці міста мають асфальтове покриття низької якості. По таких вулицях автомобілі рухаються з перегазуванням та безперервним гальмуванням. Як відомо, саме за таких умов викидається в повітря найбільша кількість токсичних викидів. Хімічно агресивні елементи й сполуки, що містяться у викидах, спричиняють руйнування житлових будинків, пам'яток архітектури тощо. Водночас прискорюються процеси корозійного руйнування металоконструкцій, кабельних мереж, металевої покрівлі, втрачають естетичний вигляд пофарбовані фасади будівель.

Рельєф та несприятливі процеси

Місто розташоване у південній частині Хмельницької області, на лівому березі р. Тернави. Згідно фізико-географічного районування, територія міста знаходиться у південно-західній частині лісостепової області Подільського Побужжя. У геоморфологічному відношенні поверхня території є рівниною, яка розчленована балками і ярами. Балки мають коритоподібну форму із прямими схилами. Для територій із крутими ухілами характерні ерозійні процеси. Днища балок плоскі, задерновані, а в низинах місцями заболочені. Абсолютні відмітки поверхні коливаються від 275,0 до 325,0 метрів, із загальним нахилом поверхні зі сходу на захід та з півночі на південь, в долину р. Тернава.

В межах міста розповсюджені процеси **підтоплення ґрунтовими водами і затоплення**. Підвищення рівня ґрунтових вод відбувається головним чином за рахунок надмірного техногенного навантаження, а природні фактори лише підсилюють цей вплив. В умовах рельєфу і її фільтраційної спроможності ґрунтів більша частина вологи, що випадає, не встигає випаровуватись або просочуватись в більш глибокі шари ґрунту, а накопичується в його верхніх шарах, викликаючи підвищення першого від поверхні водоносного горизонту. Внаслідок **замулення, русло річки Тернава** значно скоротило свою дренажну спроможність, що у результаті призводить до підтоплення. Причиною підтоплення також є низьке технічне оснащення, застаріле та зношене обладнання, аварійний стан водопровідних, каналізаційних мереж; руйнування та недостатнє розгалуження дощової каналізації. Значний обсяг втрат питної води з водогонів та стічних вод з каналізаційних мереж, що сприяє суттєвому поповненню ґрунтової вологи.

Щодо фактору затоплення паводковими водами 1% забезпеченості, то абсолютна відмітка даних ділянок території складає у межах міста 276,3 мБС.

Однією з найбільш нагальних щодо необхідності термінового розв'язання водно-екологічних проблем міста є затоплення і підтоплення територій. Для розв'язання даної проблеми була розроблена спеціальна документація, а саме: «Капітальний ремонт розчистки русла р.Тернава і ліквідація підтоплення садиб по вул. Набережній у м.Дунаївці» (Хмельницький облводгосп, Хмельницький-2011р).

Поверхневі водойми м. Дунаївці представлені однією з головних водних артерій району - р. **Тернава** (ліва притока р. Дністер). Також в межах міста протікає у східній частині струмок Батіжок (ліва притока р. Тернава) протяжністю 3,2 км, який **зарегульований ставками**. Окрім того, на території центральної районної лікарні розташовані три стави загальною площею орієнтовно 3,9 га. Якість води відкритих водоймищ не відповідає СанПіНу „Санитарные правила и нормы охраны поверхностных вод от загрязнения”. **Потенційними причинами забруднення поверхневих водоймищ у місті є дощові та талі води, побутові стоки від населення, промислові скиди стічних вод.**

Водопостачання м. Дунаївці ґрунтується на експлуатації водоносного горизонту міоценових відкладів, який має виходи у вигляді групи джерел «Бобова криниця» на північно-західній околиці міста, біля підосви схилу долини р.Тернава. На одному із джерел облаштовано каптажну споруду, яка використовується для централізованого водопостачання міста.

Централізованим водовідведенням охоплено близько 40,0% міста. Стічні води скидаються у систему міської каналізації і перекачуються на очисні споруди каналізації, які розташовані у напрямку с. Січенці Дунаєвського району, де здійснюється механічна та біологічна очистка стічних вод міста. Після очистки стічні води скидаються у р. Тернаву, нижче с.Січенці по течії. Проектна продуктивність очисних споруд становить 5,0 тис. м³/добу. Нормативна санітарно-захисна зона від очисних споруд складає 400 м. **Садібна забудова частково не каналізована, а жителі користуються вигребами.**

Фактів перевищення норм гранично-допустимих концентрацій шкідливих речовин у стічних водах міської каналізаційної системи не виявлено (дані КП «Міськводоканал»).

Підземні і поверхневі води

Місто розташоване у межах Волино-Подільського артезіанського басейну. Живлення водоносних горизонтів відбувається, в основному, за рахунок інфільтрації атмосферних опадів, у меншій мірі – поверхневих вод. За походженням підземні води відносяться до інфільтраційних.

У відповідності до геологічної будови у межах м. Дунаївці виділяють такі водоносні горизонти:

водоносний горизонт

сучасних алювіальних відкладів	еолово-делювіальних відкладів	відкладів міоцена	сеноманського ярусу	вендських відкладів
має незначне поширення, приурочений до заплав рік, балок. Глибина залягання від 0,1 до 4,0 метрів; Живлення - за рахунок атмосферних опадів і води більш давніх відкладів, які дреноються долинами рік. У паводковий період - часткове живлення поверхневими водами.	спорадичне поширення на вододілах; Глибина залягання від 0,2 до 13,0 метрів; Живлення за рахунок інфільтрації атмосферних опадів	розвинутий повсюду, а відсутній лише у південних частинах долин р. Тернава; Глибина залягання від 0,0 до 72,0 метрів. Води комплексу широко використовуються місцевим населенням для водо забезпечення	широке розповсюдження; Глибина залягання залежно від рельєфу від 5,0 до 60,0 метрів. Статичні рівні встановлюються на глибині від 0,6 до 27,0 метрів; Живлення за рахунок інфільтрації атмосферних опадів у місцях виходу водовмісних порід на поверхню, за рахунок перетоку води із суміжних водоносних горизонтів у місцях відсутності водоупорів	повсюдне поширення; Глибина залягання від 45,0 до 100,0 метрів; Живлення за рахунок інфільтрації атмосферних опадів у місцях виходу цих порід на поверхню, а також за рахунок притоку з інших водоносних горизонтів

Рослинний покрив і тваринний світ

Рослинний і тваринний світ є типовим для лісостепових районів.

Більша частина Хмельницької області, що знаходиться в межах Подільської височини, лежить у межах лісостепової зони. Значна протяжність лісостепової зони з заходу на схід та із півночі на південь викликає неоднорідність її природних умов, що проявляється у відмінностях у геологічній будові та рельєфі, кліматичних умовах, водному режимі, ґрунтово-рослинному покриву тощо.

Рослинність області характерна для лісостепу. Ліси Хмельниччини належать до типу середньоевропейських лісів. Основу лісової рослинності становить граб, а до звичайних тутешніх дерев належать: дуб, ясен, липа, клен, явір, берест, осика, тополя, дика груша, дика яблуня, черемха, черешня та інші.

На території області зростає більше 1700 видів рослин, з яких до Червонокнижних належить 116 видів, до Європейського червоного списку – 7. На 37 видів розповсюджена

лімітована заготівля, а 150 видів рослин підлягають особливій охороні на території Хмельницької області.

Окрім рідкісних (Червонокнижних) видів на території області проростають види рослин, які зустрічаються у великих популяціях в інших областях, та зовсім рідко, або поодинокі в Хмельницькій області. Це так звані регіонально-рідкісні види.

Сучасна фауна, на території Хмельниччини, представлена наступними видами: ссавці – вовки, лисиці, зайці-русаки, європейські козулі, дикі свині, лосі, рябі ховрахи, звичайні хом'яки, звичайні та малі бурозубки, їжаки, жовтогорлі, лісові і польові миші, лісові полівки, сірі та лісові вовчки.

До Червоної книги України занесені: видра річкова, борсук звичайний, вечірниця мала та велетенська, підковоніс малий. Регіональної охорони потребують: куниця лісова, кутора мала, сліпак подільський, горностай.

Птахи – до 3 видів дятлів, до 5 видів синиць, сойки, дрозди, зяблики, вівсянки, ковалики.

До Червоної книги України занесені: лелека чорний, журавель сірий, лунь польовий, зміїд, кроншнеп малий, середній та великий, пугач, савка, сипуха, сич волохатий, скопа, чернь білоока. Регіональної охорони потребують: норець чорніючий, чапля біла, чернь губата, лебідь-шипун, гуска сіра, шуліка чорний, орел-карлик, лунь лучний, кібчик, чеглок, скиглік малий, тетерев, рябчик, фазан, чорниш, веретенник великий, синяк, дрімлюга, рибалочка голуба, бджолоїдка, сиворакша, одуд, синиця вусата, соловейко західний. Земноводні та плазуни – трав'яна та гостроморда жаби, квакша, червоночерева кумка, звичайна та зелена ропухи, звичайні та гребнясті тритони, прудка та живородяща ящірка, веретінниця, звичайний та водяні вужі, звичайна гадюка і спорадична мідянка. До Червоної книги України занесені: жаба прудка, мідянка, полоз жовточеревий.

Основними проблемними питаннями у сфері охорони використання та відтворення тваринного світу є створення відтворювальних ділянок для рідкісних тварин та тих, які мають мисливське значення, браконьєрство на суходолі та на воді.

Природно-заповідний фонд

В межах міста відсутні об'єкти природно-заповідного фонду.

Природоохоронні території у межах міста формуються системою прибережних захисних смуг водних об'єктів р. Тернава, струмків та ставків. Параметри прибережних захисних смуг приведені відповідно Закону України «Про внесення змін до Водного і Земельного кодексів України щодо прибережних захисних смуг» (2010 р.).

Дані території відносяться до земель водного фонду і можуть перебувати у державній, комунальній та приватній власності. Господарське використання регламентується дією Земельного, Водного Кодексів та постановою КМУ №502 від 13. 05. 96 р.

У прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водойм та на островах забороняється:

- розорювання земель (крім підготовки ґрунту для залуження й заліснення), а також садівництво та городництво;
- зберігання та застосування пестицидів і добрив;
- улаштування літніх таборів для худоби;
- будівництво будь-яких споруд (крім гідротехнічних, гідрометричних та лінійних), у тому числі баз відпочинку, дач, гаражів та стоянок автомобілів;
- улаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництв, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо;
- миття та обслуговування транспортних засобів і техніки.

Об'єкти, що знаходяться у прибережній захисній смузі, можуть експлуатуватись, якщо при цьому не порушується її режим. Не придатні для експлуатації споруди, а також ті, що не відповідають встановленим режимам господарювання, підлягають винесенню з прибережних захисних смуг.

Екологічний каркас міста формується системою зелених насаджень загального користування, міськими лісами, акваторіями та прибережними захисними смугами водних об'єктів.

Планувальна організація даних територій направлена на їх ландшафтно-інженерне впорядкування, охорону та збереження міської флори та фауни. Дані заходи сприяють оздоровленню міського середовища та підвищують його екологічну стійкість до техногенних навантажень, урізноманітнення ландшафтно-інженерної структури території та її пізнавальне значення.

Ґрунти і Земельні ресурси

Згідно ґрунтово-географічного районування, м. Дунаївці відноситься до лісостепової зони Ґрунтоутворюючими породами є лесовидні суглинки. Ґрунтовий покрив представлений сірими і світло-сірими опідзоленими ґрунтами. На вирівняному плато і його пологіх схилах розповсюджені опідзолені чорноземи. У заплавах ділянок розміщені дерново-алювіальні ґрунти, а також лучно-болотні та луково-солончакові ґрунти.

Спеціальні роботи (геохімічна зйомка) щодо вивчення стану ґрунтів міста не виконувались.

В цілому, фактор забруднення ґрунтового покриву має локальне поширення і пов'язаний з промисловими та комунальними територіями. Виробничі ділянки АЗС, СТО, гаражів, території підприємств, що можуть бути забруднені нафтопродуктами.

Склади з непридатними та забороненими до використання пестицидами та отрутохімікатами у місті відсутні.

Кладовища.

На території міста розташовані діючі кладовища із визначеною санітарно-захисною зоною розміром 300 м. Враховуючи, що частина кладовищ, які відносяться до діючих, на час розробки проекту вичерпали свій територіальний ресурс, необхідно провести їх повне закриття. Разом із рішенням про припинення нових захоронень слід розглядати можливість скорочення СЗЗ до 50 метрів і від окремих ділянок кладовищ, для яких завершений кладовищний період, і які можна вважати закритими, з оформленням відповідного висновку (п.3.12 ДСанПіН 2.2.2.028-99; п.п.5.7-5.9 ДСП 173-96). Щодо можливості розміщення перспективної забудови на зазначеній території, то її слід розглядати лише після отримання відповідного висновку державної санітарно-епідеміологічної експертизи про скорочення СЗЗ від кладовища (на безстроковий період) у визначеному чинним законодавством порядку (п.п.5.7-5.9 ДСП 173-96).

Поводження із відходами

Система санітарного очищення міста є планово-регулярна. Вивезення твердих побутових відходів (ТПВ) здійснюється по графіках, що затверджені у терміни, визначені санітарними нормами. Територія міста охоплена вивозом відходів ТПВ на 76,3%.

Полігон, на який вивозяться тверді побутові відходи, розташований за межами міста, на відстані 2,0 км у південно-західному напрямку (с.Січенці). Полігон ТПВ знаходиться на балансі КП «ЖЕО» Дунаєвецької міської ради і має розроблений та затверджений паспорт місця видалення відходів (МВВ). Загальна площа звалища складає 5,133 га. Полігон ТПВ відкритий та експлуатується з 1952 року. В наявності є глинисті бортові ізоляційні екрани,

а донний – відсутній. Також на полігоні ТПВ немає належного обвалування та дренажних каналів. За технологією утилізація побутових відходів змішаного складу здійснюється методом ущільнення із захороненням у землі. Відповідно матеріалів паспорту МВВ, розрахунковий термін експлуатації полігону становить 35 років. Ступінь заповнення полігону ТПВ складає 70%. На сьогоднішній день на території полігону ТПВ працює сміттєперевантажувальна лінія.

Полігон по захороненню твердих побутових відходів має витриману санітарно-захисну зону розміром 500 метрів.

Рішенням 17 сесії 5 скликання Дунаєвецької міської ради (№ 10-17/2008 від 22.04.2008р.), КП «ЖЕО» виділена додатково земельна ділянка площею 8,0 га за межами міста на території Дунаєвецької міської ради для влаштування та обслуговування даної території як полігон ТПВ.

За умов збереження сучасного стану використання території (якщо детальний план не буде затверджено)

Залишатиметься вагомим чинник забруднення атмосферного повітря автомобільним транспортом. Види шумове забруднення і викиди хімічних речовин, зокрема вуглекислого газу, оксидів нітрогену та бенз(а)пиренів, важких металів. Ймовірне вторинне забруднення ґрунтів, рослин (зокрема сільськогосподарських культур). Враховуючи особливості живлення підземних вод головним чином через інфільтрацію атмосферних опадів – забруднення підземних вод, особливу загрозу становить для тих вод, які використовуються для пиття. Також вагомим чинником забруднення атмосферного повітря залишатимуться промислові підприємства.

В умовах інтенсивного зношення каналізаційних колекторів, очисних споруд каналізації та погіршення роботи споруд водопроводу, систем подачі й розподілу питної води слід очікувати значного рівня забруднення ґрунтів, ґрунтових та підземних вод хімічними та органічними речовинами, що утворюються на території садибної забудови, виробничих майданчиках промислових та комунальних підприємств, АЗС. Одним із суттєвих джерел забруднення природного середовища є кладовища традиційного поховання. Забруднення ґрунту і рослинності, перш за все сільськогосподарської продукції, можлива за рахунок постійного і надмірного привнесення забруднювачів – важких металів, нафтопродуктів, поверхнево активних речовин, органіки тощо.

Залишатиметься актуальною проблема підтоплення ґрунтовими водами і затоплення. Основна причина цього – замулення і непорядкованість заплави річки Тернава. Стан заплави Тернави не дає можливості дренувати належним чином територію і відводити надлишкову вологу. Підтоплення також впливає на забруднення підземних і поверхневих вод - високий рівень ґрунтових вод є чинником більш ймовірного проникання забруднювачів.

При збереженні сучасного стану організації території міста існує загроза деградації ґрунтів внаслідок водної ерозії. Розмиву піддаються нахилені поверхні, інтенсивність розмиву і змиву зростатиме із збільшенням кута похилу поверхні (фізико-хімічні параметри прийняті рівними, оскільки у межах міста не спостерігається контрастних змін ґрунтового покриву на територіях, що можуть піддаватися ерозії). Проблема забруднення та замулення річок також пов'язана із водною ерозією та поверхневим змивом ґрунту. Важливу роль для запобігання цій проблемі відіграють паркові зелені зони із деревною або трав'яною рослинністю, які виконують функцію бар'єру. Також концентрація водних потоків вздовж вулиць на забудованих територіях сприятиме розмиванню ґрунтів.

Особливості ґрунтового покриву (суглинковий гранулометричний склад ґрунтів на лесовидних суглинках) сприяють поверхневій міграції забруднювачів через змив верхнього шару ґрунту, існує загроза вторинного забруднення ґрунтів, що розміщені нижче по схилах, проникання забруднювачів у ґрунтові і поверхневі води за сприятливих для цього геохімічних умов. Природний перерозподіл речовини із водними потоками

ускладнений антропогенними елементами (вулиці, межі, паркани тощо). Тому слід очікувати концентрації міграційних потоків вздовж вулиць із послідуочим винесенням у заплави.

3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Планувальні рішення Генерального плану проаналізовані (таблиця 3.1.) щодо характеру їхнього впливу на стан навколишнього середовища у розрізі окремих складових і компонентів довкілля – людина і її здоров'я, біорізноманіття і природно-заповідний фонд, земельні ресурси, ґрунти; поверхневі та підземні води, клімат, образ ландшафту та культурна спадщина.

Оцінка представлена у трьох категоріях:

негативний вплив	(-)
нейтрально	(0)
позитивний	(+)

Планувальне рішення як чинник впливу	Компоненти, що зазнають впливу							
	Людина і здоров'я	Біорізноманіття і ПЗФ	Земельні ресурси	Ґрунти	Поверхневі та підземні води	Клімат і атмосферне повітря	Образ ландшафту	Культурна спадщина
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Садібна житлова забудова	(0)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(0)
Багатоквартирна житлова забудова	(0)	(0)	(-)	(-)	(-)	(-)	(0)	(0)
Установи і підприємства обслуговування	(0)	(0)	(-)	(-)	(-)	(-)	(0)	(0)
Зелені насадження загального користування	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)
Створення меморіальних скверів на місці кладовищ	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)
Лісопарк	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)
Спортивні споруди	(+)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
Зміна цільового використання під садібну забудову	(0)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(0)
Кладовища	(0)	(+)	(-)	(0)	(-)	(+)	(0)	(0)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Промислові та інші підприємства	(-)	(+)	(+)	(-)	(-)	(-)	(+)	(0)
зміна цільового використання територій (перепрофілювання) промислових, а також складських територій	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(0)
Створення пожежного депо	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
Прокладання доріг та магістральних вулиць	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(0)

4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Попри очевидну необхідність реалізації всіх запланованих заходів Генерального плану, вони є факторами впливу на навколишнє середовище, а також на здоров'я населення. У таблиці нижче (табл. 4.1) представлені фактори, пов'язані із планувальними рішеннями Генерального плану, які, ймовірно, можуть спричинити екологічні проблеми і ризики. Вказаний зміст та наслідки таких екологічних проблем.

Таблиця 4.1

Чинник впливу	Екологічні проблеми, пов'язані із впливом планувальних рішень на компоненти навколишнього середовища							
	Людина і здоров'я	Біорізноманіття і ПЗФ	Земельні ресурси	Ґрунти	Поверхневі та підземні води	Клімат і атмосферне повітря	Образ ландшафту	Культурна спадщина
Садибна житлова забудова		Втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ	Втрата вільних земель та інтенсивне їх використання	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву, хімічне і органічне забруднення	хімічне і органічне забруднення стоками	Зростання викидів парникових газів, перегрівання поверхні, світлове забруднення	Деградація природних типових ландшафтів, втрата ландшафтного різноманіття	
Багато-квартирна житлова забудова			Втрата вільних земель та інтенсивне їх використання	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву, хімічне і органічне забруднення	хімічне і органічне забруднення стоками	Зростання викидів парникових газів, перегрівання поверхні, світлове забруднення		
Установи і підприємства обслуговування			Втрата вільних земель та інтенсивне їх використання	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву, хімічне забруднення	хімічне забруднення стоками	перегрівання поверхні, світлове забруднення		
Кладовища			Втрата вільних земель та інтенсивне їх використання		органічне забруднення			
Промислові та інші підприємства				Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву, хімічне і органічне забруднення	хімічне і органічне забруднення стоками	Зростання викидів парникових газів, перегрівання поверхні, світлове забруднення		
Прокладання доріг та магістральних вулиць		Втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ	Втрата вільних земель та інтенсивне їх використання	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву, хімічне і органічне забруднення	хімічне і органічне забруднення стоками	Зростання викидів парникових газів, перегрівання поверхні, світлове забруднення від освітлення	природних типових ландшафтів, втрата ландшафтного різноманіття	

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

З метою охорони й оздоровлення навколишнього середовища міста Дунаївці у проекті генерального плану рекомендовано виконати ряд планувальних і технічних заходів. Намічений комплекс заходів повинен реалізовуватись через дію законів України щодо екологічного стану та санітарно-епідеміологічного контролю території, місцевого самоуправління.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (від 01.07.2015 №562-VIII), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» ухвалений Верховною Радою України 20 березня 2018 року.

Засади *екологічної політики* України визначені Законом України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (схвалено Верховною Радою України 28 січня 2019 року). У цьому законі СЕО виступає одним із основних інструментів реалізації державної екологічної політики, який дасть змогу запобігти негативному впливу на навколишнє природне середовище та встановити відповідність запланованої чи здійснюваної діяльності нормам і вимогам законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки. У 2012 році Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (від 17.12.2012 №659) затверджено Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації). Зокрема, відповідно до цього плану потрібно привести нормативно-правову базу України у відповідність до вимог «Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище».

Юридичні засади поводження з *водними ресурсами* визначаються Водним кодексом України (№ 214/95-ВР від 06.06.95) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для забезпечення збереження, збалансованого й науково обґрунтованого використання та відновлення водних ресурсів, захисту водних ресурсів від забруднення, зараження й виснаження, запобігання та пом'якшення негативного впливу, покращення екологічного стану водних об'єктів і захисту прав водокористувачів. Найголовнішими питаннями у сфері водопостачання та водовідведення є дозвіл на забір води із джерел водопостачання (дозвіл на спеціальне водокористування) і дозвіл на скидання очищених та неочищених стічних вод у навколишнє середовище. З 18 травня 2013 року дозволи на спеціальне водокористування надаються не Мінприроди України, а Радою міністрів АР Крим і обласними адміністраціями (для водних ресурсів державного значення) та органами виконавчої влади з питань охорони навколишнього природного середовища АР Крим і обласними радами (для водних ресурсів місцевого значення). Водночас процедури надання таких дозволів залишилися незмінними. Основне чинне екологічне законодавство та норми у сфері користування водними ресурсами:

- постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування»;
- постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин та перелік забруднюючих речовин, скидання яких нормується»;

- Державні санітарні норми та правила «Питна вода. Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;
- наказ Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Інструкції про порядок розробки та затвердження гранично допустимих скидів (ГДС) речовин у водні об'єкти із зворотними водами»;
- постанова Кабінету Міністрів України «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів». Правове й інституційне регулювання та ключові екологічні вимоги у сфері охорони атмосферного повітря визначаються в Законі України «Про охорону атмосферного повітря» (2707-ХІІ від 16.10.92).

Основне чинне законодавство та норми у сфері захисту *атмосферного повітря*:

- постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів граничнодопустимого рівня впливу фізичних та біологічних факторів стаціонарних джерел забруднення на стан атмосферного повітря»;
- постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок видачі дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами»;
- постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок здійснення державного обліку в галузі охорони атмосферного повітря».

Правові засади у сфері поводження з *відходами* забезпечуються Законом України «Про відходи» (№ 187/98-ВР від 05.03.1998) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля і здоров'я людини від утворення, зберігання та поводження з відходами. Повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері поводження з відходами визначаються статтею 20 закону «Про відходи».

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм в процесі інвестиційної діяльності. Так, Законом України «Про інвестиційну діяльність» (№ 1560-ХІІ від 18.09.1991) встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарногігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України (ст. 4). У разі порушення екологічних, санітарно-гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ст. 21). Крім цього, в ст. 8 зазначається, що інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля у випадках та порядку, встановлених Законом України «Про оцінку впливу на довкілля» (№ 2059-VIII від 23.05.2017).

6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Основні чинники впливу на довкілля, що пов'язані із реалізацією Генерального плану, такі:

- Втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ;
- Втрата вільних земель та інтенсивне їх використання;
- Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву, хімічне і органічне забруднення;

- хімічне і органічне забруднення стоками;
- Зростання викидів парникових газів, перегрівання поверхні, світлове забруднення;
- Деградація природних типових ландшафтів, втрата ландшафтного різноманіття.

У таблицях далі представлений комплексний аналіз чинниками впливу на навколишнє природне середовище, які можуть бути пов'язані із реалізацією цілей і заходів Генерального плану. У зв'язку із вказаними чинниками проаналізовані ймовірні наслідки для екологічного стану території планування. Йдеться про ймовірність виникнення екологічних проблем у зв'язку із впровадженням заходів та характер прояву таких проблем.

У таблицях (6.1. – 6.6.) представлені судження про наслідки первинного впливу (під час впровадження заходів), вторинного впливу (у процесі експлуатації), оцінено кумулятивний ефект впливу на навколишнє середовище.

У оцінці впливів на навколишнє середовище вказано характер таких впливів – постійний чи тимчасовий.

Таблиця 6.1.

ЧИННИК ВПЛИВУ	Багатоквартирна житлова забудова	
Особливості фактору впливу	<p>Основна територія під розміщення багатоквартирної забудови пропонується східніше центральної частини по вул. Київська – вул. Громадська. на території 5,7 га та по вул. Волошкова – вул. Грушевського – 9,3 га.</p> <p>На перспективу під багатоквартирну забудову резервуються території по вул. Волошкова – вул. Грушевського – 5,0 га.</p> <p>Вказані ділянки під житлову забудову частково забезпечені інженерними мережами.</p> <p>Ділянки під забудову знаходяться у межах сучасної забудови</p>	
ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ:		
КОМПОНЕНТ	Наслідки первинного впливу	Наслідки вторинного впливу у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі
Клімат і Атмосферне повітря		перегрівання поверхні, світлове забруднення
Підземні і поверхневі води		хімічне забруднення стоками
Біорізноманіття і ПЗФ		
Ландшафт		
Земельні ресурси	Втрата вільних земель	
Ґрунти	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву	хімічне забруднення
Оцінка кумулятивного і синергетичного впливу на навколишнє середовище	Найбільш вірогідне зростання теплового та світлового забруднення, хімічне забруднення – тільки при аварії каналізації або відсутності каналізації. Посилення теплового острова через домінування штучних поверхонь	

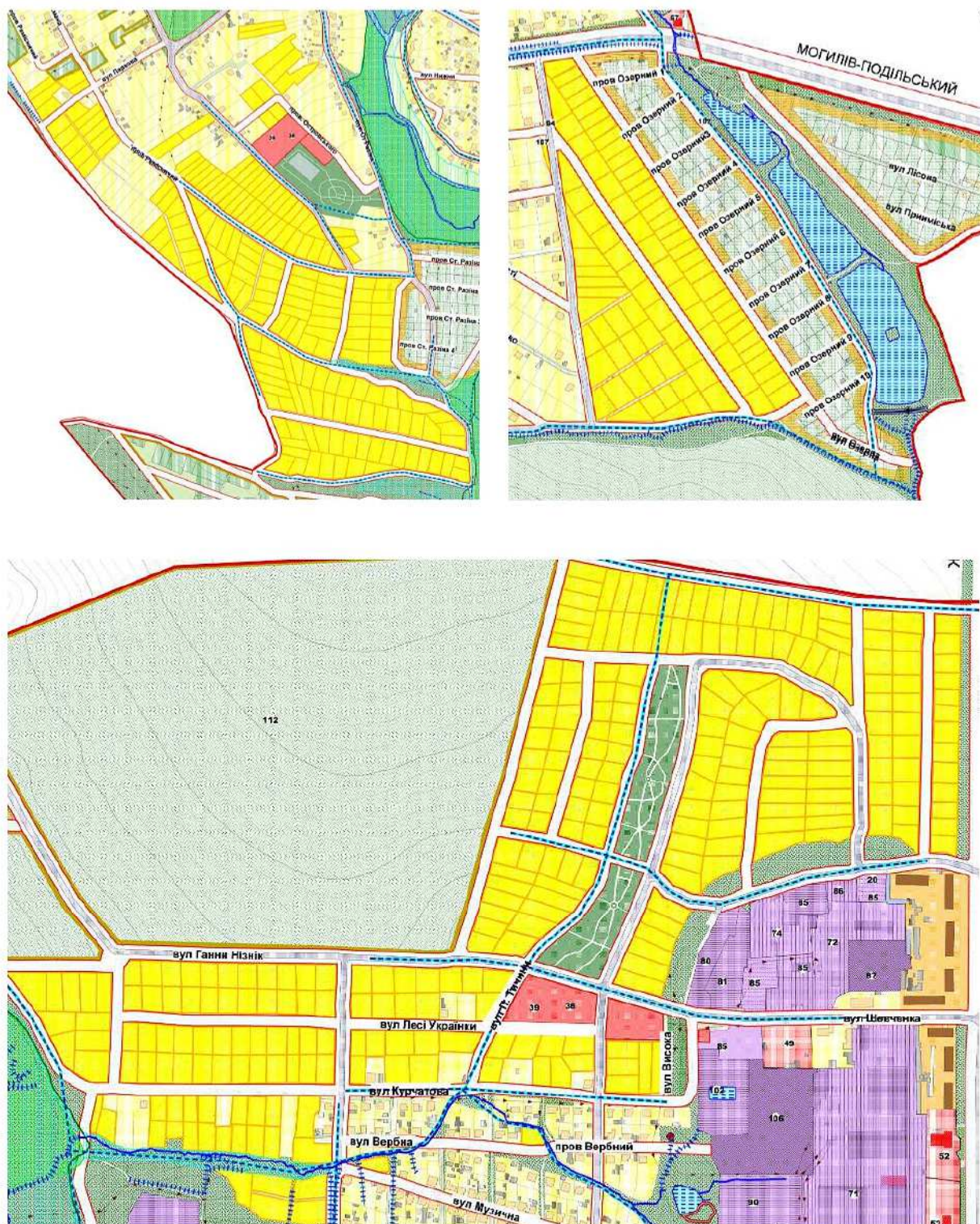
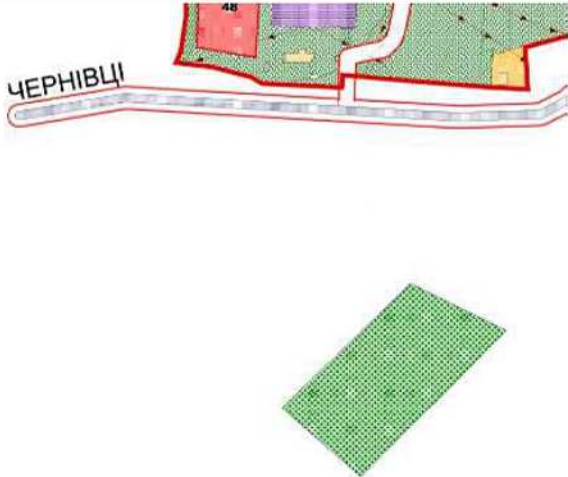

Рис. 6.1. Фрагменти Генерального плану – нова садибна забудова

Таблиця 6.2.

ЧИННИК ВПЛИВУ	Садибна житлова забудова		
Особливості фактору впливу	Основні території розміщення нового садибного будівництва передбачаються у північному, південно-східному та південно-західному напрямках від міста на вільних нині територіях (фрагменти ГП вище і справа в таблиці)		
ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ:			
КОМПОНЕНТ	Наслідки первинного впливу	Наслідки вторинного впливу у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі	
Клімат і Атмосферне повітря		Викиди парникових газів, перегрівання поверхні, світлове забруднення	
Підземні і поверхневі води		хімічне і органічне забруднення	
Біорізноманіття і ПЗФ	Втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ		
Ландшафт	Антропогенізація ландшафту	Деградація природних типових ландшафтів, втрата ландшафтного різноманіття	
Земельні ресурси	Втрата вільних земель		
Ґрунти	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву	хімічне і органічне забруднення через утворення побутових відходів і стоків (при відсутності каналізації)	
Оцінка кумулятивного і синергетичного впливу на навколишнє середовище	Вилучення вільних земель із одночасним зніманням верхнього шару ґрунтового покриву. Трансформація оселищ із втратою біорізноманіття та ландшафтного різноманіття. Ймовірне зростання хімічного та органічного забруднення при відсутності каналізації. Посилення теплового острова через домінування штучних поверхонь		

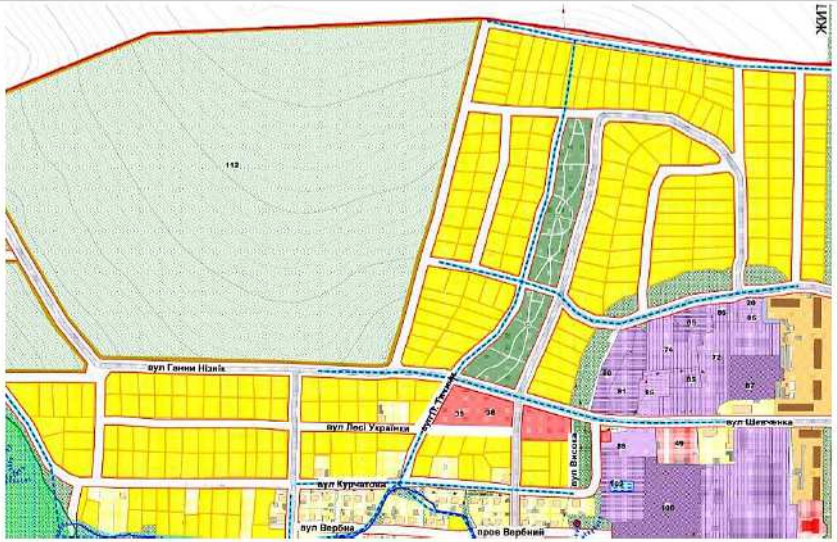
Таблиця 6.4.

ЧИННИК ВПЛИВУ	Кладовища	
Особливості фактору впливу	Створення нового кладовища, ділянка поза межами населеного пункту	
ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ:		
КОМПОНЕНТ	Наслідки первинного впливу	Наслідки вторинного впливу у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі
Клімат і Атмосферне повітря		В перспективі – позитивний вплив через формування зеленого «острова»
Підземні і поверхневі води	забруднення ґрунтових і підземних вод органічними речовинами	забруднення ґрунтових і підземних вод органічними речовинами
Біорізноманіття і ПЗФ		В перспективі – позитивний вплив через формування зеленого «острова»
Ландшафт		В перспективі – позитивний вплив через формування зеленого «острова»
Земельні ресурси	Втрата вільних земельних ресурсів	
Ґрунти	Трансформація ґрунтового покриву через змішування ґрунтових горизонтів	Трансформація ґрунтового покриву через змішування ґрунтових горизонтів
Оцінка кумулятивного і синергетичного впливу на навколишнє середовище	Розміщення кладовищ є чинником забруднення ґрунтових вод. Для уникнення такого забруднення слід дотримуватись санітарно-охоронних зон. Захист підземних і ґрунтових вод забезпечується геохімічним бар'єром суглинистих ґрунтів і ґрунтовірних порід. Перспективно позитивний вплив на довкілля через створення меморіального ландшафту із зеленою зоною	

Таблиця 6.5.

ЧИННИК ВПЛИВУ	Промислові та інші підприємства	
Особливості фактору впливу	Розташовуються у межах існуючої виробничої території, створення нових промислових територій не пропонується	
ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ:		
КОМПОНЕНТ	Наслідки первинного впливу	Наслідки вторинного впливу у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі
Клімат і Атмосферне повітря		зростання викидів і скидів веде до погіршення стану здоров'я, Викиди парникових газів, перегрівання поверхні, світлове забруднення
Підземні і поверхневі води		хімічне і органічне забруднення, теплове забруднення стоками
Біорізноманіття і ПЗФ		
Ландшафт		
Земельні ресурси	Втрата вільних земель	
Ґрунти	Ущільнення ґрунтів, деградація ґрунтового покриву	хімічне і органічне забруднення через утворення відходів і стоків (при відсутності каналізації)
Оцінка кумулятивного і синергетичного впливу на навколишнє середовище	Ймовірне зростання хімічного та органічного забруднення через утворення відходів виробництва, викидів і скидів. Посилення теплового острова через домінування штучних поверхонь	

Таблиця 6.6.

ЧИННИК ВПЛИВУ	Прокладання доріг та магістральних вулиць	
Особливості фактору впливу	Для організації руху транспорту і пішоходів у межах нової садибної забудови Реконструкція та будівництво нових доріг	
		
ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ:		
КОМПОНЕНТ	Наслідки первинного впливу	Наслідки вторинного впливу у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі
Клімат і Атмосферне повітря		викиди, шумове забруднення, Погіршення стану здоров'я через зростання викидів і скидів; Зростання викидів парникових газів, перегрівання поверхні
Підземні і поверхневі води		хімічне і органічне забруднення стоками
Біорізноманіття і ПЗФ	Втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ, фрагментація оселищ	
Ландшафт	Деградація природних типових ландшафтів, втрата ландшафтного різноманіття, фрагментація	
Земельні ресурси	Втрата вільних земель	
Ґрунти	Втрата вільних земель	хімічне і органічне забруднення стоками
Оцінка кумулятивного і синергетичного впливу на навколишнє середовище	Інтенсивне навантаження на довкілля як при будівництві доріг, так і при їхній експлуатації. Прокладання нових доріг призводить до вилучення земель, фрагментації ландшафтів та руйнування природних оселищ. Роботи пов'язані із забрудненням повітря викидами спеціальної техніки, а також асфальтних заводів. Експлуатація доріг є причиною викидів автотранспорту у повітря забруднювальних речовин, що призводить до вторинного забруднення ґрунтів та вод. Шумове, як і хімічне, забруднення шкідливе для здоров'я людини та видів фауни. Створюються умови для прямої загрози здоров'ю населення.	

Здійснена підсумкова оцінка ймовірного впливу проектних рішень Генерального плану на компоненти навколишнього середовища згідно з контрольним переліком індикаторів екологічного стану території (таблиця 6.7).

Таблиця 6.7.

Оцінка впливу на компоненти навколишнього середовища

Чи може реалізація Схеми спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення ситуації
	так	помірний	ні	
1	2	3	4	5
Повітря				
Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел			•	
Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел		•		
Погіршення якості атмосферного повітря			•	
Поява джерел неприємних запахів			•	
Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату			•	
Водні ресурси				
Збільшення обсягів скидів у поверхневі води			•	+
Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню			•	
Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очищення стічних вод			•	+
Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту			•	
Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок			•	
Зміни напряму або швидкості потоків підземних вод			•	
Зміни обсягів підземних вод			•	
Забруднення підземних водоносних горизонтів			•	
Відходи				
Збільшення кількості утворюваних ТПВ		•		+
Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки			•	
Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки			•	
Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами			•	+

1	2	3	4	5
Утворення або накопичення радіоактивних відходів			•	
Земельні ресурси і ґрунти				
Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару		•		
Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів		•		
Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель			•	
Виникнення конфліктів між ухваленими рішеннями Схеми та цілями місцевих громад щодо використання земельних ресурсів		•		
Біорізноманіття та природно-заповідний фонд, ландшафтне різноманіття				
Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)			•	
Зміни в кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві			•	+
Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому			•	
Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин		•		
Будь-який вплив на кількість і якість рекреаційних ресурсів			•	+
Будь-який вплив на об'єкти історико-культурної спадщини			•	+
Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появи естетично неприйнятних місць, руйнування пам'ятників природи тощо)		•		
Населення та інфраструктура				
Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території			•	
Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі			•	
Суттєвий вплив на транспортну систему, зміни в структурі транспортних потоків			•	+
Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень			•	
Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги		•		
Поява будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей			•	+

1	2	3	4	5
Загальні оцінки				
Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів			•	
Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу			•	
Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії		•		
Суттєве порушення якості природного середовища			•	+
Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва			•	
Поява можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому			•	
Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності викликать значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний вплив на добробут людей			•	+

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Аналіз основних природоохоронних заходів генерального плану міста на відповідність цілям законодавчих актів з охорони довкілля представлено в таблиці 7.1.

Таблиця 7.1.

Оцінка відповідності положень генерального плану міста цілям охорони довкілля

Сфери охорони довкілля	Завдання, викладенні в генеральному плані міста	Стратегічні цілі інших актів законодавства, які мають відношення до виявлених проблем
1	2	3
Атмосферне повітря	Зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферному повітрі шляхом встановлення для промислових та сільськогосподарських підприємств визначених законодавством розмірів санітарно-захисних зон. Упорядкування промислових територій. Екологізація технологічно-виробничих процесів підприємств міста. Оптимізація схем дорожнього руху. Планування охоронних та захисних лісових насаджень.	Здійснення природоохоронних заходів, спрямованих на зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря.
Водні ресурси	Встановлення водоохоронних та прибережних захисних смуг, попередження їх забруднення.	Охорона, екологічне оздоровлення та відтворення водних об'єктів.

1	2	3
	Влаштування системи водопостачання. Реконструкція існуючих каналізаційно-очисних споруд та мереж водопровідно-каналізаційного господарства.	Визначення розмірів і меж водоохоронних зон. Забезпечення населення і галузей економіки водними ресурсами в необхідній кількості та відповідної якості. Будівництво та реконструкція водопровідних та каналізаційних мереж.
Земельні ресурси	Проведення рекультивації порушених земель. Впорядкування санітарно-захисних зон діючих кладовищ, а також недіючих кладовищ, що вичерпали свої територіальні ресурси, та заборона підхоронення в їх межах з метою зменшення СЗЗ.	Проведення рекультивації порушених земель, впровадження комплексу агротехнічних заходів, спрямованих на підвищення родючості земель.
Лісові ресурси	Організація нових зелених насаджень загального користування на площі 13,8 га. Організація зелених насаджень спеціального користування.	Досягнення оптимальної лісистості в місті. Створення лісових захисних насаджень на еродованих землях, вздовж водних об'єктів та полезахисних смуг.
Природно-заповідний фонд	Створення об'єктів ПЗФ як складових екологічної мережі регіонального значення, визначення цих територій з винесенням в натуру.	Розроблення проектів землеустрою з організації та встановлення меж територій природно-заповідного фонду.
Поводження з відходами	Дотримання 100% охоплення міської території планово-подвірною санітарною очисткою. Реалізація роздільного збору побутових відходів, що дозволить зменшити на 30-50% обсяг вивозу твердих побутових відходів. Розміщення сміттесортувальної лінії на існуючому полігоні ТПВ.	Розвиток інфраструктури збирання та перевезення ТПВ; створення потужностей з обробки та переробки відходів; будівництво, реконструкція, упорядкування полігонів та сміттєзвалищ.

8 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ)

У контексті стратегічної екологічної оцінки генерального планування міста з метою розгляду альтернативних проектних рішень і їх альтернативних наслідків було розглянуто «нульовий» сценарій (за відсутності проекту розвитку територій).

При гіпотетичному «нульовому» сценарії не розробляється і не затверджується генеральний план м. Дунаївці Хмельницької області. Цей сценарій може розглядатися як

продовження поточних (найчастіше несприятливих) тенденцій щодо стану довкілля, в тому числі здоров'я населення. Отже, приходимо до висновку, що при «нульовому» варіанті подальший стабільний розвиток району є очевидно проблематичним, і ця альтернатива веде до погіршення екологічної ситуації, погіршення стану здоров'я населення, неефективного використання земельних ресурсів.

9 ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

З метою моніторингу стану довкілля, як для існуючих впливів на навколишнє природне середовище, так і у зв'язку впровадження планувальних рішень, доцільно здійснювати постійний моніторинг рівня забруднення компонентів природи – ґрунтів, ґрунтових вод (зокрема води в колодязях), поверхневих вод, сільськогосподарської продукції, - щодо вмісту забруднюючих хімічних і органічних речовин.

Слід здійснювати моніторинг стану ґрунтів – контролювати активацію і поширення ерозійних процесів. Методи контролю: польове обстеження, моніторинг за допомогою аналізу різночасових даних дистанційного зондування Землі – космічних знімків.

10 ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

За приведеною оцінкою відсутня ймовірність транскордонних наслідків в результаті прийняття генерального плану.

11 РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬОЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Стратегічна екологічна оцінка міста Дунаївці Дунаєвського району Хмельницької області проводилась паралельно з підготовкою Генерального плану. Проведені в рамках СЕО консультації і аналіз використано для розроблення рекомендацій до Генплану з точки зору впливу на довкілля і на здоров'я населення міста.

У рамках СЕО встановлено, що, виходячи із природних особливостей території міста, особливостей господарювання та використання території міста Дунаївці, за збереження існуючого використання території, екологічні проблеми пов'язані з такими видами впливу як забруднення атмосферного повітря викидами автотранспорту, забруднення хімічними і органічними речовинами ґрунту, ґрунтових та поверхневих вод в умовах відсутності каналізації; водна ерозія ґрунтів, підтоплення паводків. Із них найбільш загрозливими для здоров'я населення є забруднення компонентів природи хімічними та органічними речовинами. Варто звернути увагу на наслідки підтоплення, шумового і хімічного забруднення у зонах впливу доріг із інтенсивним рухом. Інші чинники впливу не є критичними для функціонування міста та здоров'я людей.

Впровадження проектних рішень Генерального плану не призведе до виникнення нових чинників впливу на довкілля та погіршення стану навколишнього середовища. Помітний внесок у тиск на навколишнє середовище чинитиме нова житлова садибна забудова, але тільки в умовах відсутності каналізації. Із негативних наслідків створення нової забудови відзначимо те, що нова житлова забудова буде розміщена переважно на вільних землях, що призведе до повної трансформації компонентів природних ландшафтів на всій цій ділянці.

Ряд проектних рішень Генерального плану матимуть позитивний вплив на довкілля. Це дії пов'язані із трансформацією промислової та комунально-складської зони у межах міста. Таким чином із найбільш жвавої частини міста будуть усунені джерела хімічного і шумового забруднення; поліпшиться естетичний вигляд міського ландшафту, що суттєво зважаючи на історичний статус міста. Розчищення і благоустрій заплави річки Тернава, збільшення площі зелених насаджень загального користування сприятимуть загальному покращенню екологічного режиму ландшафтів, підвищенню рівня біорізноманіття, поліпшенню образу ландшафту міста. Впорядкування заплави запобігатиме негативним наслідкам проходження паводків, запобігатиме підтопленню.

Сформульовані пріоритетних заходи щодо запобігання, скорочення або зниження передбачуваних наслідків негативного впливу на стан довкілля, у тому числі здоров'я населення, запропоновані заходи щодо покращення стану навколишнього природного середовища

- створення єдиної системи водопостачання в межах міста (зокрема першочергове охоплення житлових будинків у 300-метровій СЗЗ кладовищ);
- розчищення русла та впорядкування заплави річки Тернава та інших водотоків у межах міста з метою запобігання підтопленню;
- реконструкція і налагодження роботи централізованої міської каналізації;
- дотримання параметрів планувальних обмежень, зокрема санітарно-захисних зон та прибережних захисних смуг водойм та водотоків, при реалізації проектних рішень, передбачених даним проектом;
- інтенсивне озеленення та упорядкування санітарно-захисних зон (між джерелами та житловою забудовою) для захисту від шуму та забруднення повітря;
- 100% охоплення міської території планово-подвірною санітарною очисткою, впорядкування та налагодження робіт із видалення побутових відходів (роздільне збирання побутових відходів, ліквідація несанкціонованих звалищ сміття; облаштування міського полігону ТПВ тощо)
- закриття діючих кладовищ, що вичерпали свої територіальні ресурси
- здійснення заходів із впорядкування та розвитку зеленої інфраструктури (сквери, парки, захисні насадження вздовж доріг і на вулицях, залуження і заліснення порушених земель)
- формування єдиної системи контрольно-спостережних постів системи моніторингу міського середовища (житлова зона, рекреаційна зона, промислова зона, акваторія).